

המכללה לחינוך
טכנולוגיה ואמנויות

סמינר הקיבוצים המכללה לחינוך טכנולוגיה ואמנויות

דוח נתונים מגדריים שנתיים

לשנות הלימודים תש"פ - תשפ"ב

(2020-2022)

ספטמבר 2023

הקדמה

דוח זה הינו דיווח הסוקר את מדיניותה ופועלה של מכללת סמינר הקיבוצים בכל הקשור לקידום וייצוג נשים במוסד נכון לשנת הלימודים תשפ"ב. הדוח מוגש למל"ג במסגרת בקשתה (מיום 25.7.23) לקבל נתונים מגדריים לשנים תש"פ-תשפ"ב. דוח זה מוגש כנספח לקובץ אקסל מפורט הכולל מידע מגוון אודות בעלות ובעלי תפקידים במכללה, תוספות שכר של בעלות ובעלי התפקידים הללו, קידום נשות ואנשי הסגל, חברי וועדות לפי מגדר ועוד. המסמך המצ"ב כולל נתונים לגבי:

- מדיניות ופעילות המוסד בתחום;
- ייצוג נשים בגופים המנהלים את המכללה;
- ההרכב המגדרי של הסטודנטים;
- ההרכב המגדרי של סגל המרצים במכללה;
- אחוז הנשים בעלות דרגה במכללה;
- תוכניות הלימודים לשנת תשפ"ב שעוסקות בנושא המגדר במכללה.

דוח זה משקף את החשיבות הרבה שמייחסת מכללת סמינר הקיבוצים לקידום וייצוג נשים באקדמיה ואת פעילותה הרבה בתחום זה.

מדיניות המוסד

מכללת סמינר הקיבוצים אשר הוקמה בשנת 1939 על ידי קבוצת חברי קיבוצים, שבקשו להכשיר מורות ומורים, מחנכות ומחנכים במדינת ישראל, היא כיום מכללה אקדמית לחינוך השוכנת בשני קמפוסים במרכז העיר תל אביב – הקמפוס המרכזי בו נמצאות הפקולטה לחינוך, הפקולטה למדעי הרוח והחברה והפקולטה למדעים שוכן בדרך נמיר 149, תל אביב. קמפוס אומנויות בו נמצאת הפקולטה לאומנויות שוכן ברחוב אחד העם 9, בתל אביב.

במכללה מוצעות תוכניות לימודים לתואר ראשון בחינוך (B.Ed.) הכוללים הוראה לגיל הרך, הכשרת מורות ומורים לבית הספר היסודי, לחינוך המיוחד, לחינוך בלתי פורמלי, לחטיבות הביניים ולבית הספר העל יסודי במגוון רחב של דיסציפלינות הוראה הנלמדות בבתי הספר. במכללה יש גם

שלוש עשרה תוכניות לימוד לתואר שני בחינוך והוראה (M.Ed., M.Teach) ובטיפול באמצעות אמנויות (M.A.A.T).

מכללת סמינר הקיבוצים שמה לה למטרה להכשיר נשות ואנשי חינוך וטיפול בעלי גישה הומניסטית, רגישות תרבותית ואחריות חברתית וסביבתית. המכללה פועלת לטיפוח דעת אקדמית, לחשיבה מושכלת, לביסוס אזרחות דמוקרטית, לשילוב אמנויות בחינוך ולפיתוח כישורים פדגוגיים חדשניים. המוסד חרת על דגלו לקדם סדר יום חינוכי-הומניסטי הפועל לטיפוח רוח האדם ולתיקון עולם, וכן לפתח כישורי תקשורת בינאישית והתבוננות פנימית בקרב הסטודנטים לשם העצמתם כלומדות ולומדים וכמורות ומורים בעתיד בעלי אחריות אישית. ערכי המכללה כוללים מחויבות ערכית וחברתית לכל בני ונשות האדם באשר הם תוך כדי קידום של לחימה בתופעות פסולות של אי שוויון, אפליה וגזענות.

כחלק מהתפיסה ההומניסטית ומתוך חתירה לשוויון בחברה, המכללה שמה דגש רב גם על שוויון מגדרי. **האחריות על נושא השוויון המגדרי** במוסד בשנת תשפ"ב היתה ניבי שנער¹ שעשתה זאת במקביל לתפקידה כדיקנית הסטודנטיות והסטודנטים. ניבי היתה כפופה ישירות לרקטור המכללה והיתה חברה בהנהלה הבכירה של המכללה.

המכללה פועלת על פי חוק בכל הקשור ל**זכויות נשים בישראל** כולל חוק שיווי זכויות האישה (1951), חוק עבודת נשים (1953), חוק שוויון הזדמנויות בעבודה (1988), חוק שכר שווה לעובדת ולעובד (1996), חוק למניעת הטרדה מינית (1998), חוק החברות (1999) וחוק גיל הפרישה (2004).

המכללה פועלת גם על פי חוק בכל הקשור לכללי **זכויות הסטודנטיות והסטודנטים** הקשורים ללידה והורות (חוק המלי"ג משנת 2012 ותיקון החוק משנת 2014). אלו כוללים את כל ההתאמות עקב טיפולי פוריות, הריון ולידה, אימוץ או קבלת ילד למשמורת או אומנה והארכת חופשת הלידה. המרחב האקדמי והפיזי של המכללה מונגש להורים ולהורים לעתיד וכולל בין השאר הקצאת חנייה, סיוע בבניית תוכניות השלמה, אזורי הנקה וכן פרסום מסודר של כל הזכויות והטיפול הייעודי הניתן על ידי רכזות דיקנט הסטודנטים.

---

¹ ניבי שנער כיהנה ארבע שנים בתפקיד זה בין השנים תשע"ט עד תשפ"ג (2019-2023). החל משנת תשפ"ד (2024) מכהנת בתפקיד זה נגה מאירי.

בכל הקשר **למניעה וטיפול בהטרדות מיניות** - מכללת סמינר הקיבוצים מחויבת ליצירת סביבה לימודית שוויונית וחופשית מהתנהגויות מיניות פוגעניות ומהתנכלויות על רקע הטרדה מינית. המכללה רואה בהטרדה מינית התנהגות פסולה מבחינה מוסרית, מאחר שהיא פוגעת ברווחתו, בכבודו, בנפשו ו/או בגופו של האדם, וכן בזכותו ללמוד ולהתפתח באווירה שוויונית, משוחררת מאפליה על רקע מיני. לפיכך נוקטת המכללה בנושא זה מדיניות ברורה, ופועלת על סמך תקנות החוק למניעת הטרדות מיניות ובהתאם להנחיות המל"ג. כמכללה המכשירה אנשי ונשות חינוך, אנו המחויבים בהיכרות מעמיקה עם החוק למניעת הטרדות מיניות, ובוחנים בהתמדה את המציאות היומיומית שלנו לאורו.

במסגרת פעולות ההסברה והמניעה, פותחה לומדה ייעודית להגברת המודעות ולהכרת החוק. הלומדה נועדה לסייע בגיבוש עמדות ברורות בכל הנוגע לפגיעה על רקע מיני. יש חובה לכל באי המכללה - סגל אקדמי, סגל מנהלי וסטודנטים - ללמוד ולמלא את הלומדה. במקרה של אי-מילוי הלומדה ננקטים צעדים מחמירים.

במכללה מיושמת מדיניות של חובת דיווח: על כל חברי הסגל האקדמי והמנהלי, חלה חובת דיווח במקרה של ידיעה או שמועה על הטרדה מינית בין כותלי המכללה. כל תלונה בדבר הטרדה מינית – בין שהיא מוגשת בגלוי, ובין שהיא מוגשת באנונימיות או באמצעות צד שלישי – נבדקת על פי חוק. נוהל הטיפול בהטרדות מיניות במכללה מפורט בתקנון הסטודנטיות והסטודנטים ומופץ באופן נרחב, כולל באתר המכללה - <https://www.smkb.ac.il>.

במכללה יש ארבע **ממונות על מניעת הטרדות מיניות** שעברו הכשרה בהתאם לחוק לטיפול בתלונות, שתי ממונות בכל קמפוס. הממונות בשנת תשפ"ב היו:

קמפוס נמיר

ניבי שנער, דיקנית הסטודנטים/ות

דנה רוזן בן ישי – מרצה במכללה

קמפוס אמנויות

ד"ר טל דקל – מרצה במכללה

ד"ר הדרה שפלן – מרצה במכללה

פרטיהם ודרכי ההגעה אל הממונות מופיע בתקנון המכללה. כמו כן, ברחבי הקמפוס תלוי באופן גלוי, ובהתאם לחוק, פרוט של החוק, כמו גם שלל פוסטרים להעלאת המודעות עידוד והנגשת הפניה. נוהל מלא ומפורט של מוגנות מופיע גם בתקנון הסגל כמו גם בתקנון הסטודנטיות וסטודנטים של המוסד.

זאת ועוד, כחלק מהתפיסה האידיאולוגית ותפיסות העולם של סמינר הקיבוצים, חשיבות יצירת המרחב הבטוח והמודע כמו גם ייעודינו כגוף המכשיר את דור העתיד של אנשי החינוך, מועברות במכללה שלל סדנאות בנושא של מוגנות:

- **סדנאות לסגלים אקדמיים ומנהליים** להעלאת המודעות ויצירת מרחבים בטוחים, הכרות עם החוק והעלאת דילמות ודוגמאות אמת מהשטח. סדנאות אלו מועברות על ידי הממונות.
- **סדנאות לסטודנטים** – סדנאות אלו מועברות על ידי דנה בן ישי רוזן-מרצה, יועצת משפחתית מוסמכת ומנחה למיניות בריאה. הסדנאות עוסקות בהכרות עם החוק, יצירת מרחב מוגן כסטודנטים וכסטודנטיות כמו גם אנשי חינוך לעתיד. העלאה דילמות אמת והקניית כלים אופרטיביים להתמודדות ויצירת מרחבים מוגנים. הסדנאות מועברות לסטודנטיות ולסטודנטים בקבוצות קטנות והומוגניות במסגרת קורסי ההדרכה הפדגוגית.
- **סדנאות ייעודיות לסטודנטים בתחומי אומניות הבמה והקולנוע** – בהתאם להתפתחות של תחום המוגנות באומנויות הבמה והקולנוע מועברות סדנאות ותהליכי ליוו ייעודיים לסטודנטים שלומדים תחומים אלו. הסדנאות מועברות ע"י ערגה יערי, מתאמת אינטימיות מוסמכת בהפקות קולנוע, טלוויזיה ובמה ומייסדת התחום בישראל 2020 בהם היא מלווה שחקנים, במאים וצוותי הפקה בעבודה על סצנות אינטימיות מגוונות, תוך ביסוס תהליכי עבודה מובנים ויישום פרוטוקולים בינלאומיים בנושאים של גבולות.

ייצוג נשים בגופים המנהלים את המכללה

אספת העמותה והועד המנהל

אספת העמותה של מכללת סמינר הקיבוצים כוללת 30 חברות וחברי עמותה. מתוכם 15 הן נשים (50%). בראש העמותה עומדת כיום אישה - סמדר שביט - שנבחרה כיו"ר האסיפה הכללית. בנוסף, בראש הוועד המנהל של האספה עומדת גם כן אישה - יעל שאלתיאל.

הנהלת המכללה

הנהלת המכללה הינה גוף הכולל 19 חברות וחברים מתחום האקדמיה והמנהל במוסד, מתוכם 12 נשים (63%) ו-7 גברים (37%). יו"ר ההנהלה היא נשיאת המכללה.

בעלות תפקידים בכירים במכללה

את רוב התפקידים הבכירים במכללה בשנת תשפ"ב, איישו נשים. להלן שמותיהן ותפקידיהן:

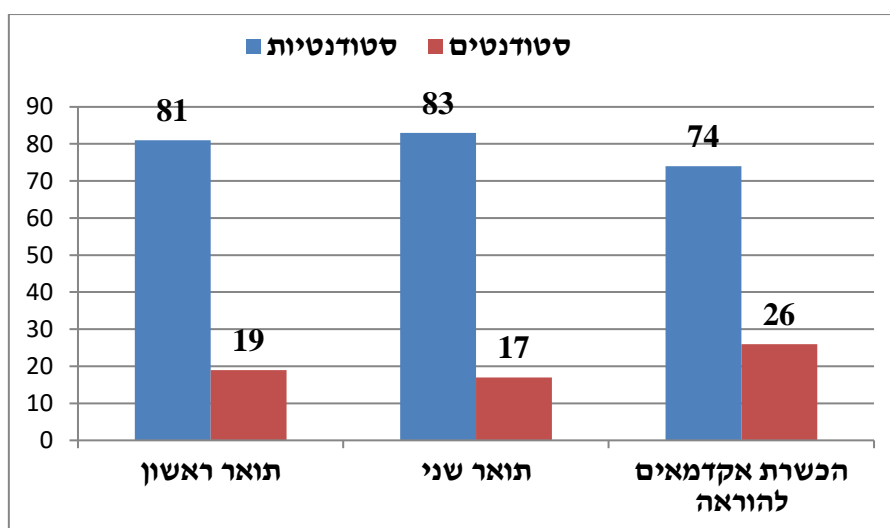
תפקיד	שם בעלת התפקיד
נשיאת המכללה	פרופ' ציפי ליבמן
מנכ"לית המכללה	עינת קסוטו שפי
רקטור המכללה	פרופ' יהודית וינברגר
דיקנית הפקולטה לחינוך	ד"ר אירית לוי-פלדמן
דיקנית הפקולטה למדעי הרוח והחברה	פרופ' סמדר דוניצה-שמידט
דיקנית הפקולטה למדעים	ד"ר אדוה מרגליות
ראש בית הספר להשתלמויות	טלי איסוביץ
ראש רשות המחקר	ד"ר רינת ארביב-אלישיב
דיקנית הסטודנטים	ניבי שנער

כמו כן, מתוך 32 ראשי מחלקות, חוגים ותוכניות בתואר הראשון והשני במכללה, 23 מהן הן נשים (72%).

סטודנטיות וסטודנטים במכללה

מתוך כלל הסטודנטיות והסטודנטים שלמדו בשנת תשפ"ב במכללת סמינר הקיבוצים, 80% מהם היו נשים, ו-20% גברים. בתרשים הבא מוצגת ההתפלגות המגדרית של הסטודנטים במכללה על פי תואר/תוכנית באחוזים. כפי שניתן לראות, אחוז הסטודנטיות משתנה מעט בתארים/תוכניות השונות: 83% בכל תוכניות התואר השני, 81% בתוכניות התואר הראשון, 74% בתוכניות הכשרת אקדמאים להוראה (הסבת אקדמאים).

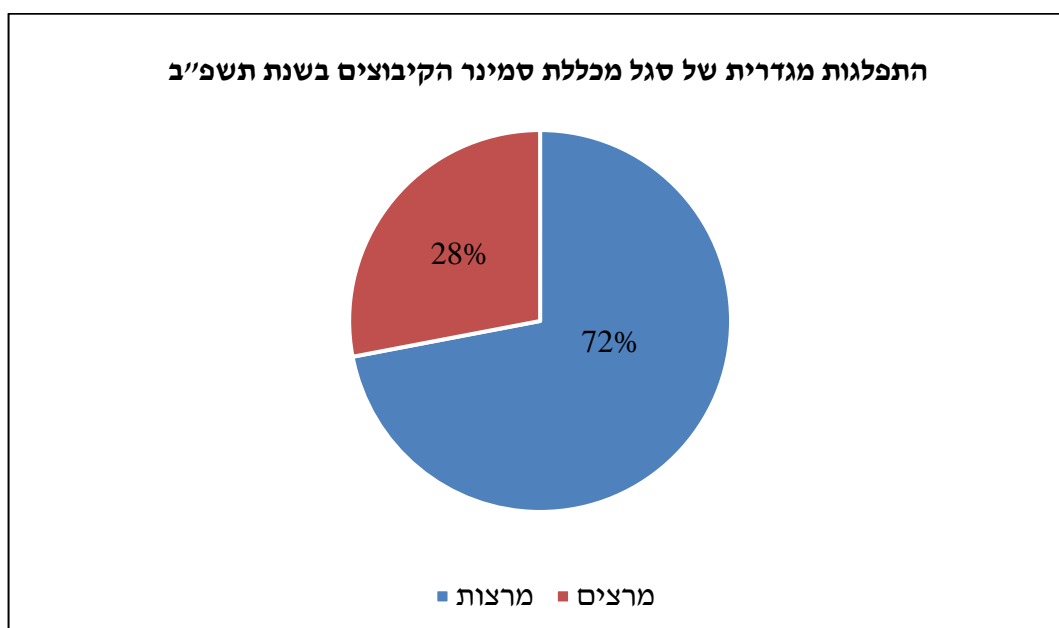
אחוז הסטודנטיות והסטודנטים על פי תואר/תוכנית בשנת תשפ"ב

סגל המרצות והמרצים במכללה

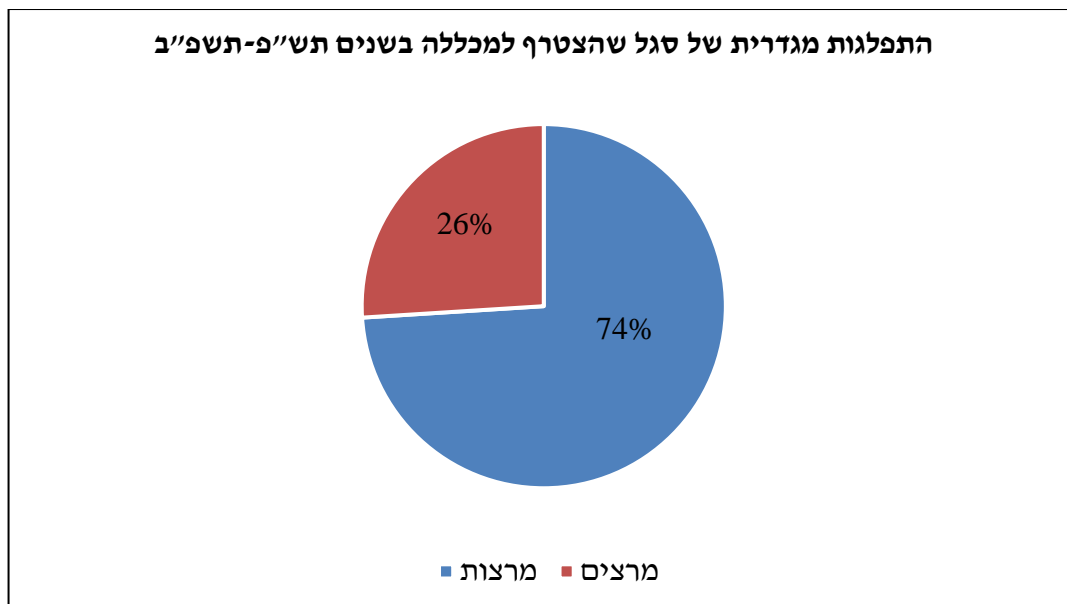
אחוז הנשים בקרב הסגל

מתוך כלל המרצות והמרצים בסגל האקדמי בשנת הלימודים תשפ"ב, 72% מהם היו נשים ו-28% גברים. להלן בתרשים התפלגות אנשי הסגל במכללה על פי מגדר.

סגל חדש שנקלט בשנים תש"פ – תשפ"ב

להלן תרשים המתאר את התפלגות נשות ואנשי הסגל החדשים/ות שהצטרפו לסגל המכללה בשלוש השנים האחרונות - בין השנים תש"פ עד תשע"ב. מתוך כלל חברות וחברי הסגל החדשים שנקלטו בשנים אלו, 74% הן נשים ו-26% הם גברים.

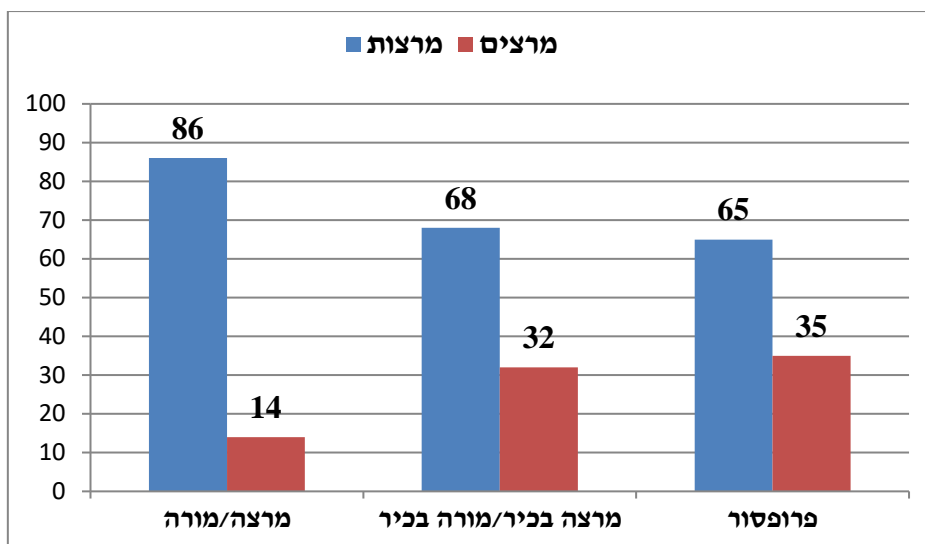
מרצות ומרצים בעלי דרגות קידום אקדמיות במכללה

מבין כלל המרצות והמרצים שהיו בעלי דרגות קידום אקדמיות בשנת תשפ"ב, 74% היו נשים ו-26% גברים. להלן התפלגות של אחוז הנשים והגברים על פי הדרגות – מרצה/מורה, מרצה בכיר/מורה בכיר, פרופסור חבר, פרופסור מן המניין.

התפלגות מגדרית על פי דרגות אקדמיות (באחוזים)

דרגה	מרצות	מרצים	סה"כ
מרצה/מורה	86%	14%	100%
מרצה בכיר/מורה בכיר	68%	32%	100%
פרופסור חבר/מן המניין	65%	35%	100%

תוכניות הלימודים במוסד

במסגרת תוכניות הלימודים הנלמדות בסמינר הקיבוצים נכללים מידי שנה קורסים רבים העוסקים בסוגיות מגדריות. להלן רשימת הקורסים שהוצעו בשנת תשפ"ב ושמות המרצים שלימדו אותם.

1. "כּי אֶשֶׁת חַיִל אֶתִּי" - רות ואסתר – ד"ר חיון חיים
2. "עונג חזותי": מבט פנורמי על מגדר וקולנוע – ד"ר שניצר מירב
3. Meet פרשנות - בית יוצר לפרשנות פמיניסטית – ד"ר פינץ חן
4. בחירה בחינוך דמוקרטי – גוף, מיניות ומגדר – ד"ר לוי הרץ רחל
5. הנשים של גרמניה: מרפובליקת ויימאר ועד לנפילתו של המשטר הנציונל-סוציאליסטי 1918-1945 – ד"ר אור נר רן
6. מגדר וזהות באמנות – המאות 20-21 – ד"ר שפּלן קצב הדרה
7. מגדר וחינוך: מורה לחיים – בעקבות מחנכות דגולות - ד"ר גבע שרון
8. מגדר, פמיניזם, תיאטרון – בן עמי מיכל
9. מגדר, תרבות וחברה כטקסטים חינוכים – ד"ר הרמט בן מאיר גל
10. "לו היית קצת פחות המורה שלי": דיוקן המורה בספרות העברית – ד"ר גבע שרון
11. אמהות ובנות: הסיפור הנסתר – ד"ר זית שיבולת
12. בית המדרש הפמיניסטי – פרופ' קהת חנה
13. מיומנויות לשיח מיני ומגדרי בגילאי יסודי – ד"ר סעיד אנטון

14. "אני המזרחית שאתם לא מכירים": על מזרחיות בספרות ובתקשורת – ד"ר שבת נדיר

הדס

15. אומרים, אֶהְבֶּה יֵשׁ בְּעוֹלָם – מה-זאת אֶהְבֶּה? – ד"ר גניס אשר

16. לא בשמלות שקופות – מסע מפתיע לעולמן ההיסטורי של נשים יהודיות – ד"ר שניצר מירב

17. מוזות במוזיאון: מגדר ואופנה בפנורמה היסטורית – ד"ר שניצר מירב

18. משוררות את התנ"ך: ייצוגים של נשים מקראיות בשירת נשים עברית – ד"ר זית שבולת

19. מגדר, זהויות מורכבות וחינוך (סמינריון) – ד"ר הרמט בן מאיר גל

20. מבוא למגדר: פדגוגיה פמיניסטית בחינוך – ד"ר פינץ חן

21. me too על מגדר ומיניות בספרות ובתרבות – ד"ר שבת נדיר הדס

22. קורס לפיתוח תודעה חברתית: מעורבות חברתית ופדגוגיה של מקום ומגדר – ד"ר הרמט

בן מאיר גל

23. מיניות בריאה – ד"ר סעיד אנטון

24. מיניות בחינוך המיוחד – ד"ר עופר ירום מרים

25. מיניות בריאה במרחב החינוכי – בן ישי רוזן דנה

26. נשים בישראל: בין דיכוי לעוצמה – ד"ר גולדברג נעמה

27. מעורבות חברתית: בדרכך מעגלי נשים – ד"ר גולדברג נעמה

28. קולה של האחרת: אלימות נגד נשים (סמינריון) – ד"ר ברקני זהבה

29. נשים בישראל בין דת למדינה – פרופ' קהת חנה

30. חרדה מגדר ומתמטיקה – פרופ' ברקאי רותי

31. מגדר באמנויות – ד"ר דקל טל